

جابجایی درختان پسته

■ کمیته باغبانی انجمن پسته ایران

در سال‌های اخیر کشاورزان با اقلیم و مشکلات اقلیمی چالش زیادی داشته‌اند که منجر به از بین رفتن و خشک شدن درختان باغ شده‌است. باغداران با هدف ممانعت از کاهش میزان عملکرد در واحد سطح، ملزم به جایگزین کردن درختان خشک شده و نهال کاری هستند، این مهم مستلزم صرف زمان زیادی است تا درخت به باردهی اقتصادی برسد. از طرفی عدم تعادل بین عرضه و تقاضای آب کشاورزی در مناطق پسته کاری ایران و کاهش میزان آب در دسترس، باغدار را وامیدارد تا با از آب انداختن بخشی از باغ، میزان تقاضای آب را کم نموده و بتواند با افزایش بهروری از میزان کم آب، عملکرد قابل قبولی از مابقی سطح باغ برداشت کند.

تجربهای دارید با ما به اشتراک بگذارید. (شماره تماس دبیرخانه انجمن پسته ایران: ۰۳۴-۳۲۴۷۵۷۴۹).

آنچه که در موارد بررسی شده یکسان بود به شرح زیر است:

■ بهترین زمان جابه‌جایی درخت از زمان ریزش برگ‌ها تا قبل از شروع سرما و سفت شدن خاک می‌باشد.

■ قبل از جابه‌جایی و خارج نمودن درخت جهت شمال درخت باید با رنگ یا علامت مشخص شود و در محل کاشت نیز جهت جغرافیایی اولیه درخت رعایت شود.

■ انجام هرس شدید و متناسب قبل از اقدام به جابه‌جایی از ضروریات است.

■ خارج کردن درخت از خاک تا کاشت دوباره آن، باید در کمترین زمان ممکن صورت گیرد.

■ در زمان جابه‌جایی باید درخت به‌طور کامل مهار شود تا کمترین آسیب به تنه و شاخه‌ها وارد آید.

■ هنگام جابه‌جایی درختان، حتی الامکان ریشه باید کاملاً سالم نگه داشته شود.

■ بهتر است خاک اطراف ریشه درخت هنگام اقدام به جابه‌جایی مرطوب باشد به‌همین منظور چندین مرتبه طی روزهای قبل از جابه‌جایی آبیاری انجام شود.

■ توصیه می‌شود زمین جدید با زمین قبلی که درخت در آن رشد داشته است، از نظر نوع بافت خاکی شرایط یکسانی داشته باشد.

■ گودمهای کاشت درخت، قبل از اقدام به جابه‌جایی درخت آماده شوند. تا سرعت عمل بالا رفته و درختان هر چه زودتر در محل اصلی کاشت قرار گیرند.

■ چاله ایجادشده در زمین جدید باید متناسب با حجم ریشه باشد.

■ درخت باید خیلی آرام در محل مورد نظر قرار گیرد.

■ بلافاصله بعد از کاشت باید آبیاری سنگین صورت گیرد تا خاک اطراف ریشه از هوا خالی شده و ریشه خشک نشود.

در این حالت با دو نیاز روبه رو هستیم: نیاز به آب انداختن درختانی که شاید در بین آن‌ها درختان پر محصولی نیز وجود داشته باشد و همچنین نیاز به واکاری درختان از بین رفته در بین ردیف‌های دیگر باغ و جایگزینی آنها با نهال جدید. در این جا شاید اگر امکان جابه‌جایی درخت بالغ با محصول دهی اقتصادی، فراهم باشد، زمان کمتری می‌برد تا درخت جابه‌جا شده، مجدد به تولید اقتصادی خود برگردد و عملکرد در واحد سطح باغ نیز به واسطه حذف درخت خشک شده، کاهش نیابد.

علاوه بر مورد اشاره شده، بارها پیش آمده که در باغات رها شده با درختانی روبه‌رو شده‌ایم که علیرغم عدم رسیدگی و تنش‌های محیطی اعم از سرمازدگی، گرمزدگی، شوری و خشکی، مقاوم مانده و با توجه به شرایط محیطی که در آن قرار داشته‌اند، میزان عملکرد قابل قبولی نشان داده‌اند. شاید با انتقال این درختان مقاوم به یک مکان خاص بتوان از آن به عنوان ژنوتیپ برتر نگهداری کرده و آن‌ها را به عنوان رقم مقاوم تکثیر نمود. باور عموم بر این است که امکان جابه‌جایی درخت بالغ پسته به‌واسطه ریشه محوری عمیقش وجود ندارد و در صورت جابه‌جایی خشک خواهد شد. با این فرضیه که اگر امکان جابه‌جایی درخت پسته فراهم باشد شاید بتوان معضلی از باغداری پسته حل نمود، درصدد برآمده و پرسوجو کردیم آیا تجربهای در رابطه با جابه‌جایی درخت پسته وجود دارد؟ جابه‌جایی موفق درختان پسته در مزارع CMV استرالیا و همچنین باغ بورخس اسپانیا ما را بر آن داشت تا جستجو کنیم که موارد مشابه و موفق در ایران نیز اتفاق افتاده است یا خیر؟ روایت‌های متفاوتی از جابه‌جایی درختان توسط افراد مختلف شنیدیم که اکثراً ناموفق بوده‌اند، اما تجارب موافقی هم عنوان شد که در میان آن‌ها به سراغ مواردی که امکان صحبت با افراد و بازبینی درختان جابه‌جا شده وجود داشت رفتیم. گزارش حاضر ماحصل صحبت با این افراد و بازدیدهای به‌عمل آمده از باغ آن‌ها است. در صورتیکه در زمینه جابه‌جایی درخت پسته